

Predsednik uprave Merkurja Bine Kordež je pod sumom zlorabe položaja, ker naj bi z več posli oškodoval Merkur.

Kordež v policijski

Tekst: **Nenad Glücks** Foto: **Primož Lavre, Salomon 2000, BOBO**
 nenad.glucks@revija-reporter.si

Ob zadnjih policijskih akcijah zoper Bavčarja in Šrota se mnogi sprašujejo, kdaj bo policija pridržala tudi razvpitega gorenjskega tajkuna Bineta Kordeža. Ta je več kot pol milijarde evrov vredno družbo skupaj z vodilnimi menedžerji lastnil po družbi Merfin brez evra svojega vložka, zdaj pa za odplačevanje nekaj sto milijonov evrov kreditov izčrpavajo Merkur. Tudi s posli, ki kažejo na zlorabo položaja. Iz Skupine tožilcev za pregon organiziranega kriminala sporočajo, da zadeve že preiskuje policija.

Stran / Page: 44

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1704 cm2

2 / 5

Po menedžerskem prevzemu Merkurja se je med evrske milijonarje vpisal tudi član uprave Goran Čelesnik.

Nekdanji višji tožilec Boštjan Penko opozarja, da lahko menedžer tudi pri vodenju lastne družbe zlorabi položaj in oškoduje podjetje.

preiskavi

Poznavalci se strinjajo, da je največji menedžerski prevzem v Sloveniji uspel Binetu Kordežu, predsedniku uprave trgovca s tehničnim blagom Merkur s sedežem v Naklem pri Kranju. Pred nekaj leti je skupaj s 66 privilegiranci v podjetju ustanovil družbo Merfin z izključno nalogo izvedbe menedžerskega prevzema. To jim je pred dvema letoma skupaj s konzorcijem menedžerjev v »prijateljskih«
družbah Savi, Banki Koper, Euro Veneto Zagreb in Interfim naložbe tudi uspelo. Iz Merkurja so izrinili ostanke malih delničarjev, družbo pa kupili po ceni 405 evrov za delnico; to se je nekaterim poznavalcem trga vrednostnih pa-

pirjev zdela vsaj za četrtno prenizka cena. Seveda do nekaj sto milijonov evrov premoženja niso prišli s plačilom iz svojega žepa, ampak s krediti bank, za katere so zastavili delnice prevzetega podjetja. Poleg Bineta Kordeža sta si levji delež podjetja prilastila člana uprave Goran Čelesnik in Milan Jelovčan. Pod vodstvom Kordeža, sicer ustanovnega člana Kučanovega Forumu 21, kjer se razglašajo za zaščitnike socialne države, zdaj gospodje pridobivajo denar v Merfin tudi s posli, ki kažejo na sum zlorabe položaja v škodo Merkurja. Organi pregona so jim na sledi, poznavalci v kratkem pričakujejo pridržanje in hišne preiskave.

Črpanje denarja v Merfin

Skupina Merkur, v kateri je poleg matične družbe še 17 odvisnih podjetij v Sloveniji in tujini, skupaj pa zaposlujejo več kot pet tisoč ljudi, dolguje bankam 469 milijonov evrov, prevzemna firma Merfin pa še vsaj 83 milijonov evrov. Dolgove seveda odplačuje Merkur, s čimer ga Kordež in sodelavci finančno izčrpavajo. Zgodba bi ob dobrem poslovanju Merkurja še držala vodo, vendar so se očitno čutili že dovolj močne in nedotakljive za posle, s katerimi so morda prestopili prag dovoljenega. Kolegi z Dnevnika so pred kratkim razkrili že na prvi pogled sporen posel: lani je Merkur svojemu večinskemu lastniku Merfinu (v njem pa ima največji, okoli tretjinski delež Bine Kordež) prodal trgovski center v Kranju s pripadajočim zemljiščem za ceno 8,7 milijona evrov. Ta Kordeževa družba je kmalu kranjski trgovski center prodala naprej podjetju SGP Kograd iz okolice Dravograda v lasti Tomaža Ročnika

Stran / Page: 44

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1704 cm²

3 / 5

Skupina za pregon organizirana pod vodstvom Blanke Žgajnar vodi preiskavo zoper Kordeža in druge menedžerje Merkurja.

Kordežu pri financiranju prevzema ne pomaga le lastnica Probanke Romana Pajenk, ampak tudi njen brat Tomaž Ročnik, lastnik družbe SGP Kograd.

Nikoli ne bomo izvedeli, kako uspešen bi bil Merkur, če ga ne bi bremenilo več sto milijonov evrov kreditov za menedžerski prevzem.

za več kot dvakrat višjo ceno; 18 milijonov evrov. Ročnik je sicer brat razvpite bančnice Romane Pajenk, lastnice Probanke, ki je pred tem s krediti pomagala Kordežu pri olastninjenju Merkurja. Merfin je imel pri poslu za več kot deset milijonov evrov dobička, več, kot je za trgovski center sploh odštel.

Seveda postane vprašanje ekonomske upravičenosti takega posla, ki kaže na hudo oškodovanje Merkurja. Toda takih poslov, ki pričajo o ekonomskem izčrpanju Merkurja, je Kordež v zadnjem času izpeljal še več. Konec lanskega leta je od Merfina kupil deset od-

stkov lastnih delnic Merkurja za ceno 53 milijona evrov, torej po knjigovodski vrednosti delnice (te so po prevzemu umaknili z borze) 405 evrov. Znova se postavlja vprašanje o ekonomski upravičenosti takega pritegovanja denarja v Merfin, seveda z vidika Merkurja.

Zloraba položaja

Za nepoznavalce pregona gospodarskega kriminala je vprašljivo, zakaj bi bili posli lastnika neke družbe, v tem primeru Kordeža, z njenim premoženjem sploh sporni. Če je skupaj z drugimi menedžerji lastnik, lahko počne s svo-

Stran / Page: 44

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1704 cm²

4 / 5

jim premoženjem kar hoče, navsezadnje ga lahko tudi oškoduje. To je logika, ki je za tem. Toda stvari na Kordeževo žalost niso tako preproste. Kot nam je zavrnil nekdanji višji državni tožilec Boštjan Penko, ki je bil v skupini za pregon organiziranega kriminala, preden je šel med odvetnike, lahko svoj položaj zlorabijo tudi vodilni v svojih družbah. »Tudi če je nekdo stoođstotni lastnik družbe, lahko stori kaznivo dejanje zlorabe položaja s svojim vodenjem,« pravi Penko, čeprav pri tem posredno oškoduje sebe. Gre za oškodovanje pravne osebe, za katero je po kazenskem zakoniku zagrožena kazen do osmih let zapora. Ob poslih, ki smo jih navedli, bi šlo po Penkovem mnenju lahko za zlorabo položaja, če zanje odgovorni ne bi mogli izkazati ekonomskega upravičenja. Sumi za zlorabo položaja pri incestnih razmerjih, kot je tisto med Merkurjem in Merfinom, kjer se sklepajo posli med podjetji, ki imajo drug drugega v lasti, so še toliko večji. Penko pravi, da se morajo organi pregona pri presoji, ali gre v podobnih primerih za zlorabo položaja, vedno vprašati, kaj tak posel pomeni za družbo, ki naj bi bila oškodovana. Na vrhovno tožilstvo smo tako poslali vprašanje, kako bodo ukrepali v zvezi z omenjenimi posli Bineta Kordeža, pri katerih je dvomljivo ekonomsko upravičenje za Merkur, so pa v korist Merfina. Odgovorili so iz Skupine za pregon or-

Med prijatelji

Svojevrstno norčevanje iz zdrave pameti Slovencev si je vodstvo Merkurja privoščilo s farso neplačevanja podizvajalca Betonala pri gradnji trgovskega centra v ljubljanskih Vižmarjih. V Merkurju jadikujejo, ker jim je »zaradi spora med gradbinci« gradbena inšpekcija zapečatila center, ki ga je Merkur odprl protizakonito brez uporabnega dovoljenja. In za kakšen spor gre? Družba Gradisa skupina G podizvajalcu Betonalu ni plačala vseh računov, zato ji ni izročil vseh dokumentov za pridobitev uporabnega dovoljenja. Drugi največji lastnik Gradisa skupine G je Merkur, torej je dejansko Merkur sam sebi zapečatil center. Največji lastnik Gradisa skupine G je Uroš Ogrin, Kordežev prijatelj. Ta mu je med drugim z navideznim sodelovanjem Merkurja z Gradisom pri razpisu pomagal pridobiti posel gradnje ljubljanskega Športnega parka Stožice, s čimer je Ogrin izpolnil tudi formalne pogoje, da mu je ljubljanski župan Jankovič lahko namenil posel. Merkur se je potem iz posla mirno umaknil brez posledic. Mimogrede, tudi Kordež in Jankovič sta prijatelja.

Stran / Page: 44

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1704 cm2

5 / 5

NLB je tik pred odhodom Marjana Kramarja Merkurju odobrila 40 milijonov evrov posojila brez ustreznega zavarovanja.

ganiziranega kriminala pod vodstvom tožilke Blanke Žgajnar: »Zadeva, o kateri sprašujete, je v obravnavi na policiji. Poteka predkazenski postopek, zato vam več informacij ne moremo dati.«

Socialno čuteči

Za več informacij smo prosili odgovorne v Merkurju. Prosili smo za pojasnitev ekonomskega upravičenja tako za prodajo trgovskega centra Merfinu, pri čemer je dvakratno zaslužil, kot za Merkurjev nakup desetih odstotkov lastnih delnic pri Merfinu. Arogantni odgovor Roka Isteniča, Merkurjevega predstavnika za odnose z javnostjo, lepo ponazarja, kako močni in nedotakljivi se počutijo slovenski tajkuni s političnim pedigrejem in njihovi predstavniki: »Prosim, pomagajte mi v moji nevednosti s pojasnilom, zakaj naj bi nadrejene prosil za javno dokazovanje ekonomske upravičenosti njihovih poslovnih odločitev. Razumem, da moramo to razlagati našim lastnikom, bankam in zaposlenim. Da bi poslovne podrobnosti razlagali kar vsem, mi pa manjka argumentov, s katerimi bi lahko pridobil take informacije za vas.« Očitno bo njegov šef Kordež moral v kratkem ekonomsko upravičenost svojih odločitev podrobno razložiti še kriminalistom, tožilcem in, upamo, tudi sodnikom. To bo nedvomno učna ura menedžerja leta, kot so ga pomenljivo ob prevzemu Merkurja leta 2007 razglasili pri Združenju Manager.

Nedvomno v sklop menedžerskih dejanj leta sodi tudi Kordežev prenos 6,9-odstotnega deleža Cimosa iz Merkurja v Merfin januarja letos. Ali pa Merkurjev lanskoletni nakup četrtinskega deleža v Perutnini Ptuj pod vodstvom Romana Glaserja, s katerim Merkur ne more prosto razpolagati; v zameno je Perutnina Ptuj kupila štiriodstotni delež Merkurja, s kate-

rim prav tako ne more prosto razpolagati. To dvoje nima nič opraviti z ekonomskim upravičenjem posla, zato pa precej s financiranjem menedžerskih prevzemov, ki sta jih vodila Kordež in Glaser v svojih družbah. Mimogrede, tudi Roman Glaser je član socialno čutečega Kučanovega Forumu 21. Poseben socialni čut je konec lanskega leta do Merkurja izkazal nekdanji predsednik uprave NLB Marjan Kramar, ki je odobral sporne kredite za menedžerske prevzeme in na koncu pobral še milijon evrov nagrade. NLB je le nekaj dni pred koncem Kramarjevega mandata Merkurju odobrila 40-milijonski kredit, kot zavarovanje pa je Merkur ponudil zastavo na 55-odstotnem deležu v svojem Big Bangu, po lastnih bilancah vrednim le okoli osem milijonov evrov (celoten Big Bang pa 15 milijonov evrov). Kljub temu so ga pri NLB takrat ovrednotili kar na 70 milijonov evrov.

Nacionalni junak

V zvezi z izčrpavanjem Merkurja za lastniški prevzem Kordeža in kolegov nam je Istenič zatrdil, da se to ne dogaja. Na naše vprašanje, iz katerih sredstev Skupina Merkur in Merfin odplačujeta kredite, ni odgovoril. Je pa pojasnil, da je Merfin ob upoštevanju opcijskih pogodb praktično edini lastnik Merkurja (preostali lastniki, torej Sava, Banka Koper, Perutnina Ptuj, GBD in ML Inženiring imajo opcijske pogodbe, po katerih mora po določenem datumu Merkur od njih odkupiti delnice). Zanimiva je še njegova teza, da bogataši iz Merkurja pravzaprav nimajo premoženja: »Razočarati vas moramo tudi z nekakšnim premoženjem, ki naj bi ga imeli z izvedenim premoženjem. Glede na dogajanje v okolju ter odkupno ceno vodilni niso pridobili premoženja, ravno nasprotno – zelo se bodo morali truditi, da realizirajo načrtane cilje ter poravnajo vse obveznosti.«

Za zdaj svoje obveznosti še lahko požrtvovalno poravnava iz poslovanja Merkurja. Čisti dobiček Skupine Merkur v letih od 2004 do 2007 je zrasel od 11 na 33 milijonov evrov, lani se je znižal na 22 milijonov evrov, letos bo rezultat v skladu z gospodarsko krizo gotovo slabši. Kljub temu je po besedah Isteniča letošnje leto zanje investicijsko najbolj zahtevno v zgodovini. Odprli so Merkurjeve centre v Varaždinu, Skopju, Murski Soboti, centra Big Bang in največji Merkur v Beogra-

du, zgradili so tudi velik center Merkur v Ljubljani (trenutno je zaradi postopka gradbene inšpekcije zapečaten). Vseh letošnjih investicij bo za več kot 80 milijonov evrov, kar po njegovem mnenju dokazuje, da vlagajo v razvoj in ne izčrpavajo družbe. In še njegova napoved, kaj bi se zgodilo z Merkurjem, če ga Kordež s kolegi ne bi bil prevzel? Merkur danes ne bi bil samostojen, od službe bi se po najboljši možnosti poslovilo od 500 do 1000 ljudi iz komerciale, podpornih služb, saj bi novi lastnik obdržal samo večji del trgovin in skladišč. Skratka, Kordež naj bi bil

Rok Istenič, Merkur: »Pomagajte mi v moji nevednosti s pojasnilom, zakaj bi nadrejene prosil za javno dokazovanje ekonomske upravičenosti njihovih poslovnih odločitev?«

posebljen obrambe nacionalnih interesov, nekakšen nacionalni junak, sicer težak kakšnih 160 milijonov evrov. Nacionalnih junakov pa se ne zapira, mar ne?

Verodostojnost

Zgodba o menedžerskem prevzemu Kordeža in bližnjih sodelavcev, ki so si odrezali največji kos torte lastništva Merkurja, ni zgodba o nacionalnem, ampak osebni interesu. Omogočila jo je zakonodaja, sprejeta v času vlad LDS, ki jo je dolgo nedotaknjeno pustila tudi Janševa vlada. Zdaj ni več mogoča, saj v skladu z zakonom Agencija za trg vrednostnih papirjev za prevzem ne bi izdala dovoljenja. Prevzem je bil namreč financiran z zastavo vrednostnih papirjev ciljne družbe. Poslovanje Merkurja bi bilo zdaj bistveno boljše, če ga ne bi moral financirati. S svojimi poslovnimi potezami pa ga Kordež dodatno ogroža. Kako verodostojno je poslovanje velike družbe, katere prvi človek je v (pred)kazenskem postopku zaradi suma zlorabe položaja? ■